

ROK SV. JOZEFA (5)

DYNAMICKÉ OTCOVSTVO PODĽA PRÍKLADU SV. JOZEFA (3. časť)

Siedma - záverečná kapitolka listu Svätého Otca Františka *Patris corde* vyzdvihuje zaujímavé prvky, ktoré sú dôležité pre realizáciu plnosti otcovstva. Ten, ktorý nasleduje príklad svätého Jozefa, ako cituje Svätý Otec poľského spisovateľa Jana Dobraczyńskiego z knihy „**Tieň otca**“, teda „*ten, kto nasleduje príklad svätého Jozefa, je neustále v tieni nebeského Otca aj tu na zemi.*“ Ale značne dôležitý, je existenciálny pohľad Svätého Otca Františka na otcovstvo ako také: „*Otcami sa nerodíme. Otcami sa stávame.*“ To platí aj o biologických, aj o duchovných otcoch, aj keď sobášom a narodením dieťaťa sa stáva aj pred zákonom ten, ktorý ho splodil ako otec, tiež, ako ten, ktorý prijal kňazskú vysviacku, prijíma duchovné otcovstvo voči tým, ktorí sú mu zverení. To sa deje pri prijatí úlohy otca. Predsa však ďalší, plynúci čas v značnej miere ukazuje, či ten, ktorý je takto povolaný k dôstojnosti a vznešenej úlohe a poslaniu, sa stane „otčimom“ alebo bude stále viac rásť v nádhernej službe svojho otcovstva. Preto Svätý Otec s bolesťou konštatuje: „*V súčasnej spoločnosti sa deti často zdajú byť sirotami bez otcov. Aj dnešná Cirkev potrebuje otcov. Stále je totiž aktuálne upozornenie sv. Pavla adresované Korint'anom: „Keby ste mali hoc aj desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemáte mnoho“ (1 Kor 4, 15); a každý kňaz alebo biskup by mohol, podobne ako apoštol, dodať: „lebo v Kristovi Ježišovi ja som vás splodil skrze evanjelium“ (tamže). A Galaťanom hovorí: „Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnený Kristus“ (4, 19). Byť otcom znamená aj vovádzať dieťa do reality života. Teda nenechať dospelujúceho syna a dcéru v nejakej pôvodnej detinskosti, ale primerane, aj nárokmi zodpovednosti v rodine ho pripravovať na ďalší vstup do života. To sa môže diať vtedy, keď - ako podľa tradície, Jozefovi je priradený titul: prečistý, ktorý znamená nielen jeho čistotu vzťahu s Pannou Máriou, ale znamená tiež čistotu vo všetkých oblastiach života, lebo „iba ak je láska čistá, je skutočnou láskou... Sám Boh miloval človeka čistou láskou...“ Táto „logika lásky je logikou slobody... [Jozef] nikdy sám seba nestaval do centra“, ale všetko upriamoval na Boha a z neho čerpal, aby uvedomujúc si svoju pozíciu v centre Božieho plánu, videl Máriu a Ježiša.*

Pri spoločnom rozjímaní so Svätým Otcom Františkom máme možnosť uvedomiť si, že s darom kňazstva neprichádza len oslovenie a obdarovanie, ale sa tu prenecháva aj priestor na vlastnú tvorivosť, na sebarealizáciu, ale v kompatibilite s Božím plánom, teda nie v nejakých úletoch. Tak aj obeta, ktorá je spojená s otcovstvom „*nespočíva v logike sebaobetovania, ale v sebadarovaní.*“ To treba mať na pamäti, ale aj v srdci, pretože

obeta môže byť niekedy chápaná v trpnom slova zmysle. Avšak sebadarovanie - je jedna z podôb osobnej tvorivosti a sebarealizácie v Božom pláne. Je to osobný vklad darov, ktorými ma obdaroval Boh a týmito darmi slúžim tým, ktorí sú mi zverení, aby sa budovalo Božie kráľovstvo. Slúžime tomu, aby sme prispievali k príchodu Božieho kráľovstva v srdciach ľudí žijúcich na tejto zemi. Každé pravé povolanie sa rodí zo sebadarovania. Znova sme teda pri lineárnej predstave času. Nie neustále sa krútiť dookola. Dosiahol som kňazstvo a neustále sa krútim okolo určitých pevne stanovených bodov, ktoré nechcem opustiť za žiadnych okolností. Nie!

Božie slovo je živé, situácie sú nové, Božie výzvy aktuálne. Sebadarovanie je neustála ochota pokračovať ďalej v službe aj podľa výziev, ktoré prichádzajú v tom-ktorom čase. Aj keď môžu byť náročné, aj keď môžu byť ťažké, aj keď im nerozumieme, ale vieme, že prichádzajú od Boha cez kompetentnú osobu. To dáva istotu, že sme znova pozvaní, akoby v ďalšom stupni k plneniu Božieho plánu. V kňazstve a zasvätenom živote si tento postoj vyžaduje určitú zrelosť, ale aj reakcia pozvaného ukazuje, prejavuje jeho úroveň zrelosti. Uzavretosť niekedy znamená, že sa v tejto otvorenosti pred Bohom už skôr mohlo skončiť. Ale pokiaľ žijeme, vždy je možné z tohto uzavretého kruhu vykročiť, nabrat' odvahu, prosiť o silu, o milosť a nechať sa ďalej viesť samým Bohom. Otcovstvo nie je prežívanie života „veľkých“ detí. Otcovstvo je neustále otváranie sa pre niečo neočakávané. Otec - tým, že v slobode, v láske a sebadarovaní pripravuje svoje deti do života, vie, že príde moment, keď - ako spomína Svätý Otec - stane sa „*neužitočným*“. Lebo dieťa už má byť samostatné, malo dozrieť k samostatnosti, zodpovednosti „*a kráča samo po cestách života*.“ Lebo dieťa je rodičom zverené. To vedel aj Jozef, že dieťa Ježiš mu bolo „*zverené*“ pre určitú ďalšiu úlohu. Kapitola končí slovami: „*Zakaždým, keď plníme úlohu otcov, musíme mať na pamäti, že to nemá nič spoločné s vlastnením, ale ide o „znamenie“, ktoré odkazuje na vznešenejšie otcovstvo. V istom zmysle sme všetci neustále v Jozefovej situácii: sme tieňom jediného nebeského Otca... A tiež tieňom, ktorý nasleduje Syna.*“

Podľa listu Svätého Otca Františka Patris corde sme rozjímali o niektorých charakterových črtách predovšetkým otcovstva svätého Jozefa. Sú to myšlienky, ktoré nás môžu sprevádzať celou kňazskou cestou. Nie sú materiálom na jedno prečítanie či na jedno rozjímanie. Nech sú tieto myšlienky povzbudením - často aj vzájomným - nasledovať príklad svätého Jozefa. Ale zároveň to môže byť aj povzbudenie a nech ním aj je - vo svojej kňazskej službe sa často utiekať k svätému Jozefovi. Možno aj na podnet veľmi náročnej situácie, ktorú prežil svätý Jozef, keď mal prijať Máriu. Pretože aj my, ktorí sme obdarovaní darom kňazstva, sme obdarovaní darom, ktorý je dielom Ducha Svätého. Možno nám na tejto ceste ku kňazstvu niekto pomáhal. Boli to možno rodičia, súrodenci, káazi či niektorí ďalší ľudia. Verím, že aj naďalej pomáhajú a budú nám pomáhať. Ale značne dôležitá a veľmi účinná pomoc môže prichádzať práve zo strany svätého Jozefa. Lebo aj na nás - kňazov, môžu byť stiahnuté slová: to, čo sa v nás začalo - teda kňazstvo - je z Ducha Svätého. Preto môžeme v pokoji prijať, že anjel znova oslovuje svätého Jozefa a povzbudzuje: „*Neboj sa prijať pod svoju ochrannú ruku*

každého kňaza, lebo povolanie, ktoré sa v ňom zrodilo, je z Ducha Svätého.“ A môžeme takmer s istotou, tvrdiť, že ani v tomto prípade Jozef neodmietne anjelovo odporúčanie, lebo sám má blízky vzťah k dielu, ktoré je počaté Duchom Svätým a prežíval dar seba-darujúceho sa otcovstva voči budúcemu Veľkňazovi Ježišovi Kristovi. Sv. Jozef zohral nenahraditeľnú úlohu pri „ľudskej“ výchove a formácii Krista – Veľkňaza, iste rád vstúpi aj do výchovy nových kňazských povolání a do permanentnej formácie vysvätených i zasvätených osôb. Ale záleží aj na kňazovi (zasvätenom), aby prijal anjelove slová adresované Jozefovi a aby svoj kňazský život odovzdal pod zvláštnu ochranu svätého Jozefa - presne takú ochranu, akú mali Ježiš a Mária.

✠ Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský biskup

Z článku uverejnenom v časopise Duchovný pastier č. 6/2021, str. 258-265

Použitá literatúra a zdroj:

CRESPI, O., NEGRI, F.: *Józef, człowiek, który prowadzi do Boga*. Częstochowa, Święty Paweł, 2017.

GASNIER, M.: *Józef milczący*, Poznań, Flos carmeli, 2013.

MARTINEZ, R., L.: *Józef słuchający*. Poznań, Flos carmeli, 2014.

PELANOWSKI, A.: *Dom Józefa*. Częstochowa, Wydawnictwo Paulinum, 2017.

SILVA, M., F.: *Bóg wie lepiej*. Kraków, Wydawnictwo AA, 2018.

<https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/apostolsky-list-patris-corde>